

พุทธบูรณาการการส่งเสริมประสิทธิภาพการปฏิบัติหน้าที่  
ของข้าราชการตำรวจสถานีตำรวจนครบาลสายไหม  
Buddhist Integrating Enhancement Performance of Police Officers  
in the Saimai Metropolitan Police Department

สมเกียรติ ชุมพล\*

Somkiat Chumpol

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ประเทศไทย  
Graduate School, Mahachulalongkornrajavidyalaya University, Thailand.

Email: mackyyellow@hotmail.com

Received : December 27, 2018

Revised : February 2, 2019

Accepted : March 9, 2019.

## บทคัดย่อ

บทความนี้เป็นส่วนหนึ่งของดัชนีพนธ์เรื่อง “พุทธบูรณาการการส่งเสริมประสิทธิภาพการปฏิบัติหน้าที่ของข้าราชการตำรวจสถานีตำรวจนครบาลสายไหม” มีวัตถุประสงค์เพื่อบูรณาการการส่งเสริมประสิทธิภาพการปฏิบัติหน้าที่ของข้าราชการตำรวจด้วยหลักพุทธธรรม ผลการวิจัยพบว่า การส่งเสริมประสิทธิภาพการปฏิบัติหน้าที่ของข้าราชการตำรวจด้วยหลักพุทธธรรม แบ่งออกเป็น ๑. การส่งเสริมประสิทธิภาพด้านการบริหารจัดการด้วยหลักพรหมวิหาร ๔ โดยส่งเสริมให้ข้าราชการตำรวจมีเมตตาต่อเพื่อนร่วมงาน มีความสงสารคิดช่วยเหลือให้พ้นจากทุกข์ มีความยินดีในความสำเร็จของบุคคลอื่นและวางใจเป็นกลาง มีจิตเที่ยงธรรม ๒. การส่งเสริมประสิทธิภาพด้านการปฏิบัติหน้าที่ด้วยหลักอิทธิบาท ๔ โดยส่งเสริมให้ข้าราชการตำรวจมีความพอใจในการปฏิบัติหน้าที่ มีความมุ่งมั่นทุ่มเทในการทำงาน มีใจที่จดจ่อและรับผิดชอบในการทำงาน และมีการทบทวนการทำงานอย่างมีประสิทธิภาพ ๓. การส่งเสริมประสิทธิภาพด้านการบริการด้วยหลักสังคหวัตถุ ๔ โดยส่งเสริมให้ข้าราชการตำรวจรู้จักการให้ เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ต่อเพื่อนร่วมงาน กล่าวคำสุภาพไพเราะ มีการประพฤติเป็นประโยชน์ทั้งสองฝ่ายและการทำตนเสมอต้นเสมอปลาย ๔. การส่งเสริมประสิทธิภาพด้านความประพฤติปฏิบัติตนด้วยหลักพละ ๕ โดยส่งเสริมให้ข้าราชการตำรวจมีความศรัทธาในความดี เชื่อว่าทำดีได้ดีทำชั่วได้ชั่ว มีวิริยะอุตสาหะในการปฏิบัติหน้าที่และเพียรทำความดี มีสติควบคุมเมื่อมีอารมณ์ไม่ปรารถนามากระทบและสกัดกั้นกิเลส มีสมาธิในการ

---

\* ร้อยตำรวจเอกสมเกียรติ ชุมพล Police Captain Somkiat Chumpol

ปฏิบัติหน้าที่ ไม่พึงชานไขว้เขว มีความรอบรู้ในการปฏิบัติหน้าที่ ไม่หลงมกมาย เมื่อข้าราชการตำรวจนำหลักธรรมทั้ง ๔ หมวด มาบูรณาการใช้ในการส่งเสริมประสิทธิภาพการปฏิบัติหน้าที่ของข้าราชการตำรวจจะทำให้ การส่งเสริมประสิทธิภาพการปฏิบัติหน้าที่ของข้าราชการตำรวจนั้น มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

**คำสำคัญ :** พุทธบูรณาการ, การส่งเสริมประสิทธิภาพการปฏิบัติหน้าที่, ข้าราชการตำรวจ

## Abstract

This research entitled “Buddhist Integrating enhancement performance of police officers in the Saimai metropolitan police department”. This study had main aim of research of Buddhist Integrated approach to enhance performance of police officers. The result showed that : the Buddhist for enhancement preferment of police officers are (1) Brahmavihara 4 : The police officer should have loving-kindness (Metta), compassion (Karuna), sympathetic joy (Mudita) and equanimity (Upekkha), (2) Iddhipada 4 : aspiration (Chanda), effort (Viriya), thorthfulness (Citta) and reasonable (Vimamsa), (3) Sangahavatthu 4 : charity (Dana), convincing speech (Piyavaca), rendering service (Atthacaniya) and even (Samanuttata) and (4) Bala 5 : confidence (Saddha), effort (Viriya), mindfulness (Sati), concentration (Samadhi) and wisdom (Panna) The Buddhist principles improve the performance of police officers to work efficiency, to work with co-worker in good mind, kindness and responsibility.

**Keywords :** Buddhist Integration, Enhancement Performance, police officers

## บทนำ

ประสิทธิภาพการปฏิบัติหน้าที่เป็นสิ่งสำคัญอย่างหนึ่งในการบริหารงานภาครัฐ ทั้งนี้เนื่องจากกระแสโลกาภิวัตน์ ที่ทุกประเทศมีแนวโน้มจะเปิดเสรีในด้านต่าง ๆ ทำให้มีการแข่งขัน ในเวทีโลกรุนแรงมากยิ่งขึ้น ทุกสังคมจึงมีความจำเป็นอย่างยิ่ง ที่ต้องเพิ่มศักยภาพ เพื่อตอบสนองความต้องการของสังคมที่เปลี่ยนแปลงไป<sup>๑</sup> ซึ่งการเปลี่ยนแปลงเหล่านี้นำมาซึ่งผลกระทบทางสังคม ปัญหาอาชญากรรมและความไร้ระเบียบต่าง ๆ ทำให้สังคมและประชาชนมีความต้องการและคาดหวังที่จะได้รับการดูแลความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินจากภาครัฐมากยิ่งขึ้น

<sup>๑</sup> จุมพล นิมพานิช, การบริหารจัดการภาครัฐใหม่: หลักการ แนวคิด และกรณีตัวอย่างของไทย, พิมพ์ครั้งที่ ๒, (กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, ๒๕๕๐), หน้า ๒๗.

สำนักงานตำรวจแห่งชาติซึ่งเป็นหน่วยงานหลักที่รับผิดชอบดูแลความปลอดภัยในชีวิตทรัพย์สินของประชาชน การป้องกันปราบปรามการกระทำความผิดทางอาญา การรักษาความสงบเรียบร้อยและความมั่นคงของชาติ อำนวยความยุติธรรม ตลอดจนการปฏิบัติการอื่นที่เป็นการบริการสาธารณะของภาครัฐที่ต้องจัดให้แก่ประชาชนทั่วไป จึงจำเป็นต้องมีการส่งเสริมประสิทธิภาพ การปฏิบัติหน้าที่ของข้าราชการตำรวจ เพื่อให้ก้าวทันต่อสังคมที่เปลี่ยนแปลง และปรับปรุง แนวทางปฏิบัติอันนำไปสู่การปฏิบัติงานราชการอย่างมีประสิทธิภาพ

การส่งเสริมประสิทธิภาพการปฏิบัติหน้าที่ของข้าราชการตำรวจ แบ่งออกเป็น ๔ ด้าน ได้แก่ การส่งเสริมประสิทธิภาพด้านการบริหารจัดการ ด้านการปฏิบัติหน้าที่ของข้าราชการตำรวจ ด้านการบริการประชาชน และด้านความประพฤติของข้าราชการตำรวจ โดยการส่งเสริมประสิทธิภาพดังกล่าว ย่อมก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงและส่งผลโดยตรงต่อตัวข้าราชการตำรวจผู้ปฏิบัติหน้าที่ ดังนั้น ข้าราชการตำรวจ จำเป็นต้องปรับตัวให้สามารถปฏิบัติหน้าที่ภายใต้นโยบายให้เกิดประสิทธิภาพ ทั้งนี้เนื่องจากประชาชนที่มาติดต่อสถานีตำรวจนั้นย่อมมีเรื่องเดือดร้อนใจในเรื่องต่าง ๆ และคาดหวังว่าเจ้าหน้าที่ตำรวจจะต้องช่วยเหลือให้เขาพ้นทุกข์ได้ แต่ในความเป็นจริงมีเจ้าหน้าที่ตำรวจบางส่วนขาดจิตสำนึกในการปฏิบัติหน้าที่ ทำให้ประชาชนผิดหวังและเสื่อมศรัทธา เป็นเหตุให้กระทบต่อภาพลักษณ์ของข้าราชการตำรวจและองค์กรตำรวจ

ผู้วิจัยจึงได้เสนอแนวคิดในการนำหลักพุทธธรรมมาบูรณาการการส่งเสริมประสิทธิภาพ การปฏิบัติหน้าที่ของข้าราชการตำรวจ ด้วยการเชื่อมโยงหลักธรรมทางพระพุทธศาสนา อันได้แก่ หลักพรหมวิหาร ๔, หลักอิทธิบาท ๔, หลักสังคหวัตถุ ๔, และพละ ๕ เข้าไปมีส่วนร่วมในการแก้ปัญหาการส่งเสริมประสิทธิภาพ การปฏิบัติหน้าที่ของข้าราชการตำรวจ เพื่อให้สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างมีอาชีพ มีการปฏิบัติงานตรงตามขั้นตอนการปฏิบัติงานอย่างมีคุณธรรม และจริยธรรม อันเป็นการส่งเสริมประสิทธิภาพการปฏิบัติหน้าที่ของข้าราชการตำรวจให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

## วัตถุประสงค์การวิจัย

๑. เพื่อศึกษาการส่งเสริมประสิทธิภาพการปฏิบัติหน้าที่ของข้าราชการตำรวจ
๒. เพื่อศึกษาหลักพุทธธรรม ที่ส่งเสริมประสิทธิภาพการปฏิบัติหน้าที่ของข้าราชการตำรวจ
๓. เพื่อบูรณาการการส่งเสริมประสิทธิภาพการปฏิบัติหน้าที่ของข้าราชการตำรวจ ด้วยหลักพุทธธรรม

## วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยนี้เป็นการศึกษาเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) เกี่ยวกับการส่งเสริมประสิทธิภาพการปฏิบัติหน้าที่ของข้าราชการตำรวจ โดยมีขอบเขตการวิจัยดังนี้

## รูปแบบการวิจัย

โดยการใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงเอกสาร (Documentare Research) เพื่อศึกษาโดยอาศัยข้อมูลจากตำรา หนังสือ เอกสารราชการและเอกสารรายงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมประสิทธิภาพการปฏิบัติหน้าที่ของข้าราชการตำรวจ จากนักวิชาการ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับข้าราชการตำรวจ และข้อมูลในพระไตรปิฎก หนังสือ ตำรา งานวิจัย เอกสารวิชาการที่เกี่ยวข้องกับเรื่องหลักพุทธธรรม ทั้งนี้เพื่อค้นหาหลักพุทธธรรมที่ส่งเสริมประสิทธิภาพการปฏิบัติหน้าที่ของข้าราชการตำรวจ และวิจัยภาคสนาม (Field Research) โดยอาศัยข้อมูลแบบสัมภาษณ์ข้าราชการตำรวจ ผู้เชี่ยวชาญทางพระพุทธศาสนา และประชาชนในพื้นที่

## เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ แบบสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) ซึ่งเป็นการสัมภาษณ์แบบไม่เป็นทางการ เป็นการถามกว้างๆ เพื่อให้ไปสู่การสนทนาเพื่อให้ได้คำตอบจากบุคคลผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informant) ซึ่งประกอบด้วยแนวทางการสัมภาษณ์เป็นข้อมูลเกี่ยวกับ การส่งเสริมประสิทธิภาพการปฏิบัติหน้าที่ของข้าราชการตำรวจ หลักพุทธธรรมที่ส่งเสริมประสิทธิภาพการปฏิบัติหน้าที่ของข้าราชการตำรวจ บุรณการการส่งเสริมประสิทธิภาพการปฏิบัติหน้าที่ของข้าราชการตำรวจด้วยหลักพุทธธรรม ส่วนในการสัมภาษณ์ภาคสนามมีการปรับแนวทางการสัมภาษณ์แต่ละตอนให้เหมาะสมกับสถานะผู้ให้ข้อมูล เพื่อให้ได้ข้อมูลเชิงลึก ที่เป็นประเด็นเกี่ยวกับพุทธบูรณาการการส่งเสริมประสิทธิภาพการปฏิบัติหน้าที่ของข้าราชการตำรวจ

## การเก็บรวบรวมข้อมูล

มีขั้นตอนการวิจัย และกระบวนการเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้

๑. รวบรวมข้อมูลจากตำรา หนังสือ เอกสารราชการและเอกสารรายงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมประสิทธิภาพการปฏิบัติหน้าที่ของข้าราชการตำรวจ และรวบรวมข้อมูลในพระไตรปิฎก หนังสือ ตำรา งานวิจัย และเอกสารวิชาการที่เกี่ยวข้องกับเรื่องหลักพุทธธรรมที่ส่งเสริมประสิทธิภาพการปฏิบัติหน้าที่ของข้าราชการตำรวจ

๒. สัมภาษณ์ผู้บังคับบัญชาระดับบริหารและผู้บังคับบัญชาระดับปฏิบัติ จำนวน ๑๐ นาย ผู้ทรงคุณวุฒิในพื้นที่ จำนวน ๑๑ คน ผู้เชี่ยวชาญทางพระพุทธศาสนา จำนวน ๓ รูป/คน จากนั้น ได้รวบรวมข้อมูลนำมาวิเคราะห์ สังเคราะห์ เรียบเรียง และนำเสนอผลงานเพื่อจัดทำผลการวิจัย

๓. สรุปผลการวิจัย และได้นำเสนอผลการวิจัยที่ได้นำมาสรุปผลการศึกษาวิจัย เพื่อให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ทั้ง ๓ ข้อ ที่ตั้งไว้ และนำเสนอสรุปผลการวิจัย องค์ความรู้ใหม่ที่ได้รับ จากการวิจัยและข้อเสนอแนะ

## ผลการวิจัย

### ๑. การส่งเสริมประสิทธิภาพการปฏิบัติหน้าที่ของข้าราชการตำรวจ

การส่งเสริมประสิทธิภาพการปฏิบัติหน้าที่ของข้าราชการตำรวจ หมายถึงการที่สำนักงานตำรวจแห่งชาติ ปรับปรุง เกื้อหนุน ช่วยเหลือสนับสนุนให้การปฏิบัติงานด้านต่างๆ ดีขึ้น<sup>๒</sup> โดยส่งเสริมด้านการบริหารจัดการ ด้วยการยกระดับขีดความสามารถในการปฏิบัติภารกิจหลักเพื่อตอบสนองนโยบายรัฐบาล เพื่อให้ภารกิจที่ได้รับมอบหมายเกิดผลสัมฤทธิ์ ลดความหวาดกลัวภัยอาชญากรรมของประชาชน มีระบบและกระบวนการที่ตอบสนองนโยบายรัฐบาลที่มีประสิทธิภาพ ส่งเสริมให้มีการพัฒนางานตำรวจให้โปร่งใส มีมาตรฐาน ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนและภาคเอกชน ให้เข้ามามีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาอาชญากรรม<sup>๓</sup>

ด้านการปฏิบัติงานของข้าราชการตำรวจ มีการจัดตั้งโครงการสถานีตำรวจเพื่อประชาชนขึ้น เพื่อให้เจ้าหน้าที่ตำรวจและประชาชนได้มีกิจกรรมร่วมกันและให้ประชาชนได้เข้าถึงการให้บริการของเจ้าหน้าที่ตำรวจ โดยการส่งเสริมประสิทธิภาพการปฏิบัติหน้าที่ด้านการบริหารงานของสถานีตำรวจ มีการปรับปรุงและพัฒนารูปแบบการบริหารให้เข้ายุคสมัยที่เปลี่ยนแปลง เพื่อให้ผู้บริหารมีวิสัยทัศน์ มีการวางแผนการบริหารและพร้อมจะเปลี่ยนแปลงรูปแบบการบริหาร ปรับปรุงภารกิจให้เกิดความคล่องตัวกับการปรับปรุงและการบริหารองค์กร ปรับปรุงโครงสร้างการบริหารให้เล็กลง แต่เพิ่มประสิทธิภาพการบริหารและการทำงานของเจ้าหน้าที่ตำรวจ

ด้านการให้บริการ ด้วยการส่งเสริมงานอำนวยความสะดวกให้มีการคุ้มครองสิทธิ และเสรีภาพของบุคคลขั้นพื้นฐานตามเจตนารมณ์ของกฎหมายรัฐธรรมนูญ คุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของประชาชนให้เกิดความยุติธรรม งานรักษาความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินโดยการบริหารจัดการในเชิงรุก งานจราจร จัดให้มีระบบการจัดการจราจร บริการให้ความช่วยเหลือเหตุฉุกเฉิน ทางถนน ใช้กฎหมายอย่างเป็นธรรม และเสมอภาค มีแผนงานและโครงการต่างๆ มาส่งเสริม เพื่อให้งานเฉพาะกิจเร่งด่วนปฏิบัติหน้าที่มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น<sup>๔</sup>

ด้านการประพฤตินองข้าราชการตำรวจ มีการส่งเสริมด้วยวินัยตำรวจให้ข้าราชการตำรวจประพฤติปฏิบัติตนอันจะนำมาซึ่งความเป็นระเบียบเรียบร้อยดีงามแก่สังคม ส่งเสริมด้วยคุณธรรมตำรวจ

<sup>๒</sup> ดิน ปรัชญาพฤทธิ และไกรยุทธ ธีรตยาคินันท์, *ประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของข้าราชการพลเรือน*, (กรุงเทพมหานคร: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๓๗), หน้า ๑๒-๑๔.

<sup>๓</sup> สำนักงานตำรวจแห่งชาติ, *ยุทธศาสตร์สำนักงานตำรวจแห่งชาติ*, (กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ตำรวจ, ๒๕๕๓), หน้า ๑๑.

<sup>๔</sup> งานป้องกันปราบปรามสถานีตำรวจนครบาลสายไหม, *โครงการที่ ดร. กำหนด. คู่มือการปฏิบัติหน้าที่งานป้องกันปราบปรามสถานีตำรวจนครบาลสายไหม*, ๒๕๕๘. หน้า ๗-๑๑. (ถ่ายเอกสารเย็บเล่ม)

ซึ่งเป็นข้อบัญญัติที่เกี่ยวกับการประพฤติปฏิบัติของข้าราชการตำรวจในการทำงาน ส่งเสริมด้วยจริยธรรมตำรวจ เพื่อให้ข้าราชการตำรวจยึดถือประพฤติปฏิบัติพัฒนาตนเอง ส่งเสริมด้วยจรรยาบรรณตำรวจ ให้ข้าราชการตำรวจต้องยึดเหนี่ยวและควบคุมความประพฤติในการประกอบอาชีพ ส่งเสริมด้วยอุดมคติตำรวจ เพื่อยึดเหนี่ยวจิตใจของตำรวจในด้านการครองตนให้มีความประพฤติและการปฏิบัติตนด้วยคุณธรรม และส่งเสริมด้วยค่านิยมตำรวจ เพื่อให้ข้าราชการตำรวจยึดถือประพฤติปฏิบัติตาม<sup>๕</sup>

ปัญหาจากการส่งเสริมประสิทธิภาพการปฏิบัติหน้าที่ของข้าราชการตำรวจ คือ (๑) ปัญหาการละเลยการใช้ระบบคุณธรรม สาเหตุจากความเชื่อถือในระบบอุปถัมภ์ ทำให้มีการเล่นพรรค เล่นพวก หรือผู้ที่ให้ผลประโยชน์แก่กันโดยมิชอบ (๒) ปัญหาขาดมาตรฐานในวิชาชีพ สาเหตุจากเจ้าหน้าที่ตำรวจขาดจิตสำนึกในการปฏิบัติหน้าที่ ทำให้ขาดองค์ความรู้ที่เกี่ยวข้องในแต่ละสายงาน (๓) ปัญหาการบริการประชาชน สาเหตุจากข้าราชการตำรวจยึดติดในรูปแบบตามหลักนิยม ไม่ยอมรับวัฒนธรรมใหม่ในการบริการ (๔) ปัญหาพฤติกรรมของข้าราชการตำรวจ สาเหตุจากข้าราชการตำรวจตกอยู่ในอำนาจความชั่วร้ายทางกามคุณ มีค่านิยมในการบริโภควัตถุ มองข้ามความสำคัญในการพัฒนาตนเองเพื่อยกระดับจิตใจให้เกิดคุณธรรม

## ๒. หลักพุทธธรรมที่ส่งเสริมประสิทธิภาพการปฏิบัติหน้าที่ของข้าราชการตำรวจ

หลักพุทธธรรมที่ส่งเสริมประสิทธิภาพการปฏิบัติหน้าที่ของข้าราชการตำรวจ ประกอบด้วย

หลักพรหมวิหาร<sup>๖</sup> หลักธรรมนี้นำมาส่งเสริมเพื่อแก้ปัญหการละเลยการใช้ระบบคุณธรรม ได้แก่ ๑) เมตตา คือ ความรักใคร่ปรารถนาให้คนอื่นมีความสุข มีจิตอันแผ่ไมตรีและคิดทำประโยชน์แก่มนุษย์สัตว์ทั่วหน้า<sup>๗</sup> ๒) กรุณา คือ ความสงสารคิดช่วยให้คนอื่นพ้นทุกข์ ใฝ่ใจในอันที่จะปลดเปลื้องบำบัดความทุกข์ยากเดือดร้อนของปวงสัตว์<sup>๘</sup> ๓) หลักมูทิตา คือ ความพลอยยินดีเมื่อเห็นผู้อื่นได้ดีมีสุข และเจริญงอกงามยิ่งขึ้นไป ความยินดีพอใจในการช่วยเหลือให้ผู้อื่นได้รับความสุข ความเจริญ ๔) หลักอุเบกขา คือ ความวางใจเป็นกลาง อันจะให้ดำรงอยู่ในธรรมที่เห็นด้วยปัญญา มีจิตเรียบตรงเที่ยงธรรมดุจตราขึงไม่เอนเอียงด้วยรักและชัง<sup>๙</sup>

<sup>๕</sup> กองบัญชาการศึกษา สำนักงานตำรวจแห่งชาติ, คู่มือเสริมสร้างการปฏิบัติตามประมวลจริยธรรมและจรรยาบรรณของตำรวจ, (กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ตำรวจ, ๒๕๕๕), หน้า ๒๘-๒๙.

<sup>๖</sup> ที.ปา. (ไทย) ๑๑/๑๑๐/๘๐-๘๑.

<sup>๗</sup> ชู.เถร.อ. (ไทย) ๒/๓๘๖/๙๘.

<sup>๘</sup> ส.ส.อ. (ไทย) ๑/๑๘๔/๒๐๙.

<sup>๙</sup> ที.ม. (ไทย) ๑๐/๒๖๒/๑๙๔.

หลักอิทธิบาท ๔<sup>๑๐</sup> หลักธรรมนี้นำมาส่งเสริมเพื่อแก้ปัญหามาตรฐานในวิชาชีพ ได้แก่ ๑) ฉันทะ คือ ความพอใจรักใคร่ในสิ่งนั้น พอใจในฐานะเป็นสิ่งที่ตนถือว่าดีที่สุดที่มนุษย์เราควรจะได้ ข้อนี้นี้เป็นกำลังใจอันดับแรก ที่ทำให้เกิดคุณธรรมข้อต่อไปทุกข้อ ๒) วิริยะ คือ ความพากเพียรในสิ่งนั้น เพียรกระทำที่ติดต่อไม่ขาดตอนเป็นระยะยาวจนประสบความสำเร็จ ๓) จิตตะ คือ ความเอาใจใส่ฝักใฝ่ในสิ่งนั้น ไม่ทอดทิ้งสิ่งนั้นไปจากความรู้สึกของตัว ทำสิ่งซึ่งเป็นวัตถุประสงค์นั้นให้เด่นชัดอยู่ในใจเสมอ ๔) วิมังสา คือ ความหมั่นสอดส่องในเหตุผลของสิ่งนั้น สอดส่องในเหตุผลแห่งความสำเร็จเกี่ยวกับเรื่องนั้นๆ ให้ลึกซึ้งยิ่งขึ้นไปตลอดเวลา<sup>๑๑</sup>

หลักสังกหัตถ์ ๔ หลักธรรมนี้นำมาส่งเสริมเพื่อแก้ปัญหามาตรฐานในการบริการประชาชน ได้แก่ ๑) ทาน คือ การให้การเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ เสียสละแบ่งปัน ช่วยเหลือกันด้วยการให้สิ่งของหรือให้ความรู้ และแนะนำสั่งสอนด้วยน้ำใจไมตรี มีความโอบอ้อมอารี<sup>๑๒</sup> ๒) ปิยวาจา คือ การกล่าวคำพูดอันเป็นที่รัก อ่อนหวาน สมานสามัคคีให้เกิดไมตรี และความรักใคร่นับถือ ตลอดถึงคำแสดงประโยชน์ประกอบด้วยเหตุผล ๓) อัตถจริยา คือ การประพฤติให้เป็นประโยชน์ทั้งฝ่ายตนเองและผู้อื่น ประพฤติในสิ่งที่เป็นประโยชน์แก่สถานที่ แก่องค์กร แก่หมู่คณะ ๔) สมานัตตตา คือ การเป็นผู้มีความสม่ำเสมอ หรือมีความประพฤติเสมอต้นเสมอปลาย และผู้ปฏิบัติงานร่วมกันทุกคนจะต้องไม่ถือตัว มีความเสมอภาค วางตนเสมอต้นเสมอปลาย ทำตนให้เป็นที่น่ารัก น่าเคารพนับถือ และนำให้ความร่วมมือช่วยเหลือ รวมถึง การทำตนให้คงเส้นคงวา มีความมั่นคงในอารมณ์<sup>๑๓</sup>

หลักพละ ๕ หลักธรรมนี้นำมาส่งเสริมเพื่อแก้ปัญหามาตรฐานของข้าราชการตำรวจ ได้แก่ ๑) สัทธาพละ คือ ความเชื่อในสิ่งที่ควรเชื่ออันประกอบด้วยปัญญา และเหตุผล ความเชื่อมั่น ในสิ่งที่ดีงาม มีใจแน่วแน่มุ่งมั่นไปตามไปปรับคุณภาพดีในบุคคลหรือสิ่งนั้น ๆ ความมั่นใจในความจริง ความดี สิ่งดีงาม และในการทำความดีที่ไม่รู้ไหลตื่นตามไปตามลักษณะอาการภายนอก<sup>๑๔</sup> ๒) วิริยะ คือ ความเพียร ความกล้า ความเข้มแข็ง<sup>๑๕</sup> ๓) สติพละ คือ ความระลึกได้ นึกได้ ความไม่เผลอ การคุมใจไว้กับกิจ หรือ

<sup>๑๐</sup> ที.ปา. (ไทย) ๑๑/๓๐๖/๑๙๘.

<sup>๑๑</sup> พุทธทาสภิกขุ, **ศึกษาธรรมอย่างถูกวิธี**, พิมพ์ครั้งที่ ๘, (กรุงเทพมหานคร: มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๓๘), หน้า ๑๒๔-๑๒๕.

<sup>๑๒</sup> อัง.ปณจก.(ไทย) ๒๒/๔๔/๗๒.

<sup>๑๓</sup> อัง.จตุกก. (ไทย) ๒๑/๓๒/๕๐-๕๑.

<sup>๑๔</sup> พระพรหมคุณาภรณ์ (ป.อ. ปยุตฺโต), **พจนานุกรมพุทธศาสน์ ฉบับประมวลศัพท์**, พิมพ์ครั้งที่ ๑๑, (กรุงเทพมหานคร: บริษัทเอส อาร์ พรินติ้ง แมส โปรดักส์จำกัด, ๒๕๕๑), หน้า ๔๒๘.

<sup>๑๕</sup> พระธรรมกิตติวงศ์ (ทองดี สุรเตโช), **พจนานุกรมเพื่อการศึกษาพุทธศาสน์ ศัพท์วิเคราะห์**, (กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์เลี้ยงเชียง, ๒๕๕๐), หน้า ๖๒๑.

กมจิตไว้กับสิ่งที่เกี่ยวข้อง จาการที่ทำและคำที่พูดแล้วแนแนได้ ๔) สมาธิพละ คือ ภาวะมีอารมณ์หนึ่งเดียวของกุศลจิตและไขความออกไปว่า หมายถึงการดำรงจิตและเจตสิกไว้ในอารมณ์หนึ่งเดียวอย่างเรียบสม่ำเสมอและด้วยดี ๕) ปัญญาพละ คือ ความรู้ทั่ว ปริชาหยั่งรู้เหตุผล ความรู้เข้าใจชัดเจน ความรู้เข้าใจหยั่งแยกได้ในเหตุผล ดีชั่ว คุณ โทษ ประโยชน์ มิใช่ประโยชน์<sup>๑๖</sup>

### ๓. บุรณาการการส่งเสริมประสิทธิภาพการปฏิบัติหน้าที่ของข้าราชการตำรวจด้วยหลักพุทธธรรมที่ส่งเสริมประสิทธิภาพการปฏิบัติหน้าที่ของข้าราชการตำรวจ

ปัญหาการละเลยการใช้ระบบคุณธรรม ทำให้เกิดการแบ่งพรรคแบ่งพวกกันขึ้นมา ส่งผลให้การทำงานของข้าราชการตำรวจตกอยู่ภายใต้อำนาจและอิทธิพล เกิดลู่ทางแห่งการคอร์รัปชันตามมา เพื่อไม่ให้ปัญหาเหล่านี้เกิดขึ้น ดังนั้น จึงควรนำหลักหลักพรหมวิหาร ๔ มาส่งเสริมประสิทธิภาพการปฏิบัติหน้าที่ด้านบริหารจัดการ โดยข้าราชการตำรวจต้องเป็นผู้มีความเมตตา ในเวลาทำงานยอมทำงานร่วมกับคนอื่นอย่างไม่มีแวร ไม่มีภัย มีความรักใคร่ สนิทสนมกลมเกลียว เป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน มีความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน ต้องเป็นผู้มีความกรุณาในเวลาผู้อื่นได้รับความทุกข์ ความเดือดร้อน ช่วยเหลือเกื้อกูลอาทรต่อกัน ไม่หนีเอาตัวรอดต่อความเดือดร้อน ความทุกข์ยาก ของเพื่อนร่วมงาน อยู่ด้วยกันด้วยความมีน้ำใจ ผูกพันกันอย่างแนบแน่น มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน ต้องเป็นผู้มีอุเบกขา ยินดีในเวลาทีคนอื่นได้รับความชอบทีเขากระทำคุณงามความดี มีความเอิบอิมใจ ยินดีด้วยความสนิทใจเป็นกัลยาณมิตร ต้องเป็นผู้มีอุเบกขา วางตนเป็นกลาง มีความวางเฉยเมื่อสถานการณ์ไม่เอื้อที่จะแสดงพฤติกรรมตามคุณธรรมความมีเมตตา กรุณา และมุทิตาได้ ผู้บังคับบัญชาต้องประพฤติอย่างสม่ำเสมอ นำมาซึ่งความไม่เอนเอียงเพราะอำนาจอคติที่ผิดๆ ซึ่งหากข้าราชการตำรวจปฏิบัติได้ตามหลักพรหมวิหาร ๔ นี้แล้ว ก็ทำให้ระบบคุณธรรมเกิดขึ้นในองค์กร

ปัญหาขาดมาตรฐานในวิชาชีพ สาเหตุการขาดจิตสำนึกในการปฏิบัติหน้าที่ของข้าราชการตำรวจ ส่งผลให้ข้าราชการตำรวจ มีความล่าช้าในการปฏิบัติหน้าที่ ขาดความยุติธรรม ขาดองค์ความรู้ที่เกี่ยวข้องในแต่ละสายงาน เพื่อไม่ให้ปัญหาเหล่านี้เกิดขึ้น ดังนั้นจึงควรนำหลักอิทธิบาท ๔ มาส่งเสริมประสิทธิภาพด้านการปฏิบัติหน้าที่ของข้าราชการตำรวจ โดยข้าราชการตำรวจต้องมี ฉันทะ คือ ต้องพอใจกับงานนั้นก่อน แล้วถึงลงมือทำด้วยความเต็มใจ ไม่ย่อท้อต่ออุปสรรคไม่ว่าจะทำงานฝ่ายใดก็ตาม ต้องมี วิริยะ คือ มีใจพากเพียร ต่อสู้กับอุปสรรคโดยอาศัยความเพียรและมีจิตใจเข้มแข็ง รู้จักวัดความสามารถของตนเอง ทำงานให้คุ้มค่า ไม่ทอดอຍเบื่อหน่าย ต้องมี จิตตะ เอาใจใส่ต่องาน ผลักดันให้งานสำเร็จ ให้รู้ล่วงหน้าว่างานผิดพลาดได้ เพื่อเตรียมหาทางแก้ไขให้พร้อม ต้องมีวิมังสา ทำงานด้วยปัญญา ทำด้วยความเข้าใจ รู้จักวินิจฉัยวิเคราะห์ จัดลำดับขั้นตอน และประเมินผลเพื่อให้งานเป็นไปตามเป้าหมายที่วางไว้ ซึ่งหากข้าราชการ

<sup>๑๖</sup> พระพรหมคุณาภรณ์ (ป. อ. ปยุตโต), พจนานุกรมพุทธศาสน์ ฉบับประมวลศัพท์, หน้า ๒๓๑.

ตำรวจปฏิบัติ ตามหลักอิทธิบาท ๔ ก็จะทำให้งานสำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี ปลุกจิตสำนึกในการปฏิบัติหน้าที่ ยังผลให้การปฏิบัติหน้าที่มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น<sup>๑๗</sup>

ปัญหาการบริการประชาชน สาเหตุจากการที่ตำรวจยึดติดกับแนวคิดตามหลักนิยม ทำให้เกิดวัฒนธรรมการแสดงออกถึงการใช้กำลัง เน้นการควบคุม สั่งการ เกิดการปิดกั้นการแสดงความคิดเห็น และการมีส่วนร่วมของประชาชน อันขัดต่อหลักของงานบริการประชาชน เพื่อไม่ให้ปัญหาเหล่านี้เกิดขึ้น ดังนั้นจึงควรนำหลักสังคหวัตถุ ๔ มาส่งเสริมประสิทธิภาพด้านการบริการประชาชน โดยข้าราชการตำรวจ ต้องมีคุณธรรมเรื่อง ทาน คือ การให้ การเสียสละเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่แบ่งปันของๆ ตน เพื่อประโยชน์แก่บุคคลอื่น ไม่ตระหนี่ถี่เหนียว ไม่เป็นคนเห็นแก่ได้ฝ่ายเดียว จะต้องมีความใจช่วยเหลือ มีความเอื้อเฟื้อต่อผู้เดือดร้อน ห่วงใยอาทรเข้าคลุกกับปัญหา<sup>๑๘</sup> ควรมีหลัก ปิยวาจา คือ มีคุณธรรมในด้านการพูด พูดจาด้วยถ้อยคำไพเราะ อ่อนหวาน พูดด้วยความจริงใจ ไม่พูดหยาบคายก้าวร้าว พูดในสิ่งที่เป็นประโยชน์ เหมาะสมกาลเทศะ ควรมี อุตถจริยา คือ มีคุณธรรมในด้านประพฤติประโยชน์ การสงเคราะห์ทุกชนิดหรือการประพฤติในสิ่งที่ตนเป็นประโยชน์ต่อตนเองและผู้อื่น ควรมี สมานัตตตา คือ การเป็นผู้ไม่ถือตัว การปฏิบัติตนให้เสมอต้นเสมอปลาย รู้จักวางตน ให้เหมาะสมกับฐานะ ดำรงตนไว้ไม่ให้ตกไปในความชั่ว ปฏิบัติกับเพื่อนร่วมงานหรือประชาชนอย่างเท่าเทียมกัน ซึ่งหากข้าราชการตำรวจปฏิบัติตามหลักสังคหวัตถุ ๔ ย่อมปลุกจิตสำนึกในงานบริการ สามารถครองใจประชาชนได้

ปัญหาเรื่องพฤติกรรมของข้าราชการตำรวจ แม้มีระเบียบ วินัย ให้ข้าราชการตำรวจปฏิบัติตามแต่ปัญหา คือ ปฏิบัติตามกฎหมายหรือวินัย ไม่ได้มาจากส่วนลึกของจิตใจอย่างแท้จริง ซึ่งหากเป็นเช่นนั้นแล้ว การเคร่งครัดต่อคุณธรรม ค่านิยม อุดมคติและ จรรยาบรรณนั้นก็จะเป็นเพียงแต่ทำไปเพราะกลัวการถูกลงโทษ เพื่อไม่ให้ปัญหาเหล่านี้เกิดขึ้น ดังนั้นจึงควรนำหลัก พละ ๕ มาส่งเสริมประสิทธิภาพด้านพฤติกรรมของข้าราชการตำรวจ ซึ่งการที่จะให้ข้าราชการตำรวจปฏิบัติตามคุณธรรม ค่านิยม อุดมคติ จริยธรรม ตำรวจ และจรรยาบรรณตำรวจอย่างแท้จริงนั้น ข้าราชการตำรวจจะต้องเริ่มต้นที่ความเชื่อ และความเลื่อมใสในข้อปฏิบัติต่างๆ เสียก่อน โดยต้องมี ศรัทธาพละ คือ มีความเชื่อในสิ่งที่ถูกต้อง เชื่อในสิ่งที่ควรเชื่ออันประกอบด้วยปัญญา เป็นความเชื่อ ที่ประกอบด้วยเหตุผล ตลอดจนเชื่อในความดีและปฏิบัติตามด้วยความไม่ประมาท ต้องมี วิริยะพละ คือ ความเพียร ความพยายาม ความกล้าที่จะลงมือทำ กล้าเผชิญกับปัญหาและอุปสรรค เพียรในการทำความดีละความชั่ว ซึ่งกำลังของความเพียรหรือความขยันต้องมา

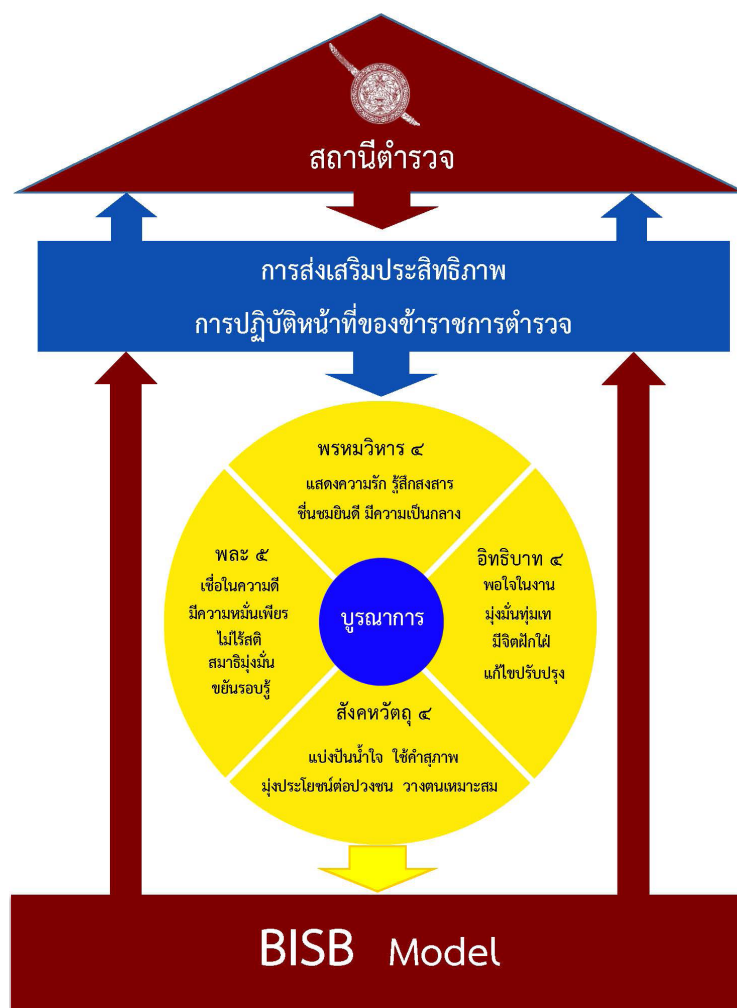
<sup>๑๗</sup> บุญเลิศ จิรมัทธ, ผศ.ดร. “การบูรณาการหลักไตรสิกขาและอิทธิบาท ๔ ในการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาคุณสมบัติที่พึงประสงค์ของนิสิตคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย”,วารสารบัณฑิตปริทรรศน์, ปีที่ ๑๒ ฉบับที่ ๓ (กันยายน-ธันวาคม ๒๕๕๙), หน้า ๒๐๗.

<sup>๑๘</sup> ณัฏฐพัชร โฆษิตเลิศ, “การสร้างจิตสำนึก : งานบริการประชาชน”, พุทธจักร โลกร่มเย็นฉบับเชิงปฏิบัติด้วยศาสนา, ปีที่ ๗๐ ฉบับที่ ๑ (มกราคม ๒๕๕๙), หน้า ๗๐.

คู่กับกำลังของปัญญา ต้องมี สติพละ คือ ความระลึกได้ ความไม่เผลอ การคุมจิตไว้ในการปฏิบัติหน้าที่ ระเบียบยังใจได้ ไม่ให้เลินเล่อพลั้งเผลอ รักษาไว้ซึ่งความไม่ประมาท ต้องมี สมาธิพละ คือ ต้องฝึกสมาธิ เพื่อการทำให้ใจสงบ ปราศจากอกุศลธรรมทั้งหลาย และไม่ฟุ้งซ่าน ไม่คิดหรือตรึกในสิ่งที่จะทำให้จิต เกิดระคะ โทสะ โมหะ จนกระทั่งจิตตั้งมั่น ไม่ซัดส่าย รู้ทันกามคุณ ต้องมี ปัญญาพละ คือ มีความรอบรู้ ทั้งรู้ตนเอง รู้ผู้อื่น รู้งาน รู้เท่าทันสถานการณ์ อีกทั้งรู้จิตเกิดปัญญารู้เท่าทันกิเลส คือรู้ว่าอะไรดี อะไรชั่ว ด้วยการฝึกฝนเรียนรู้ให้เกิดขึ้น ซึ่งหากข้าราชการตำรวจปฏิบัติตามหลัก พละ ๕ ย่อมเกิดเป็นกำลัง ยังผล ให้เกิดความประพฤติปฏิบัติตนมีคุณธรรม จริยธรรม อย่างแท้จริง

### องค์ความรู้ที่ได้จากการวิจัย

แนวทางพุทธบูรณาการการส่งเสริมประสิทธิภาพการปฏิบัติหน้าที่ของข้าราชการตำรวจสถานี ตำรวจนครบาลสายไหม ตามรูปแบบ “BISB Model”



รูปแบบ “BISB Model” ถือว่ามีคุณค่าและเป็นสิ่งสำคัญในการบูรณาการการส่งเสริมประสิทธิภาพการปฏิบัติหน้าที่ของข้าราชการตำรวจ ให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ดังนี้

“B” (Brahmavihara) = พรหมวิหาร ๔ นำมาใช้ส่งเสริมประสิทธิภาพด้านบริหารจัดการแก้ไขปัญหาการละเลยการใช้ระบบคุณธรรม โดยการควบคุมจิตใจของข้าราชการตำรวจ โดยเฉพาะผู้บริหารควรเมตตา มีความรักความปรารถนาดีต่อผู้ใต้บังคับบัญชา ตลอดจนคนทุก ๆ คน มีความกรุณา ความสงสาร ช่วยเหลือผู้อื่นพ้นทุกข์ มีความเห็นอกเห็นใจ สงเคราะห์กันทั้งทางด้านวัตถุกำลัภัยและกำลังใจ มีมุทิตา โดยแสดงความชื่นชมยินดีในความสำเร็จสมหวังของเพื่อนร่วมงานท่านอื่น ที่มีความสุข มีอุเบกขา โดยการวางใจเป็นกลาง มีจิตเรียบตรงเที่ยงธรรม ซึ่งหลักพรหมวิหาร ๔ นี้ ทำให้ระบบคุณธรรมเกิดขึ้นในองค์กร

“I” (Iddhipadas) = อิทธิบาท ๔ นำมาใช้ส่งเสริมประสิทธิภาพด้านการปฏิบัติหน้าที่ แก้ไขปัญหาเรื่องขาดมาตรฐานในวิชาชีพ โดยส่งเสริมให้ข้าราชการตำรวจมีฉันทะ คือ มีความพอใจ มีความต้องการที่จะปฏิบัติหน้าที่ มีใจใฝ่รักที่จะทำสิ่งนั้นอยู่เสมอ และปรารถนาจะทำให้ได้ผลดียิ่งๆ ขึ้นไป มีวิริยะ ความขยันหมั่นเพียรประกอบการทำงาน ปฏิบัติหน้าที่นั้นด้วยความพยายามเข้มแข็ง อดทน เอาธุระ ไม่ทอดเลย มีจิตตะ ปฏิบัติงานด้วยความคิดเอาจิตฝึกฝน ไม่ปล่อยใจให้ฟุ้งซ่าน เลื่อนลอยไป อุทิศกายอุทิศใจให้แก่สิ่งที่ทำ มีวิมังสา ใช้ปัญญาพิจารณาใคร่ครวญ ทบทวนในสิ่งที่ ได้คิดได้ทำโดยใช้วิจารณ์ญาณอย่างรอบรู้ คิดค้นวิธีแก้ไขปรับปรุงเพื่อเพิ่ม ซึ่งหลักอิทธิบาท ๔ นี้ ทำให้ข้าราชการตำรวจ มีสำนึกในการปฏิบัติหน้าที่มากยิ่งขึ้น

“S” (Sangahavatthus) = สังคหวัตถุ ๔ นำมาใช้ส่งเสริมประสิทธิภาพด้านการบริการประชาชน เป็นข้อปฏิบัติสำหรับข้าราชการตำรวจ ให้มีแนวความคิดและมีจิตบริการ โดยมุ่งการสงเคราะห์ต่อประชาชน และยึดเหนี่ยวน้ำใจซึ่งกันและกัน โดยต้องรู้จักการเสียสละประโยชน์สุขส่วนตน และยึดประโยชน์สุขส่วนรวมของประชาชนที่มาใช้บริการ มีปิยวาจา แบ่งปันคำพูดดีๆ แก่กัน พุดในสิ่งที่ เป็นประโยชน์ เหมาะกับกาลเทศะ มีอิตถจริยา บำเพ็ญตนเพื่อประโยชน์ สงเคราะห์เกื้อกูลกันในองค์กรและต่อประชาชน มีสมานัตตตา วางตนเสมอต้นเสมอปลาย วางตนเหมาะสมแก่ฐานะ ถูกต้องตามธรรม ไม่เลือกปฏิบัติ ซึ่งหลักสังคหวัตถุ ๔ นี้ ทำให้ข้าราชการตำรวจเปลี่ยนแนวคิดมาเป็นผู้มีจิตสำนึกในงานบริการมากขึ้น

“B” (Bala) = พละ ๕ นำมาใช้ส่งเสริมประสิทธิภาพด้านจริยธรรม จรรยาบรรณตำรวจ แก้ไขปัญหาปัญหาเรื่องพฤติกรรมของข้าราชการตำรวจ เพื่อเหนี่ยวนำจิตใจของข้าราชการตำรวจ ให้ประพฤติปฏิบัติตนอยู่ในกรอบของศีลธรรมอันดีงาม โดยส่งเสริมให้ข้าราชการตำรวจมีศรัทธาพละ เชื่อในการทำ ความดี เชื่อมั่นต่อการปฏิบัติหน้าที่ เชื่อความมั่นใจในเหตุผลของการทำงาน มีวิริยะพละ ฝึกฝนในงานที่มีมอบหมาย ไม่ครั้นคร้ามต่ออุปสรรคไม่ทอดทิ้งภารกิจ มีสติพละ ระลึกถึงเรื่องที่ทำ คำที่พูด สิ่งที่เกิด สกัดกั้นความ

เผอเรอ ความหลงลืม ความพลั้งพลาด มีสมาธิพอ จิตใจที่สุขุมรอบคอบ ปิดกั้นกระแสของกิเลสกระแสของอารมณ์ที่เข้ามาครอบงำใจ มีปัญญาพอ รอบรู้ในหน้าที่การงานของข้าราชการตำรวจ พัฒนาความรู้ให้รู้ขอบรู้ดี ซึ่งหลักพอ ๕ นี้ ทำให้ข้าราชการตำรวจประพฤติปฏิบัติตนอยู่ในกรอบของศีลธรรมอันดีงาม

## บทสรุป

การส่งเสริมประสิทธิภาพการปฏิบัติหน้าที่ของข้าราชการตำรวจ คือ การที่สำนักงานตำรวจแห่งชาติ ปรับปรุง เกื้อหนุน ช่วยเหลือสนับสนุนให้การปฏิบัติงานด้านต่างๆ ให้ดีขึ้น มีการส่งเสริมประสิทธิภาพบริหารจัดการ การส่งเสริมประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของสถานตำรวจ การส่งเสริมประสิทธิภาพการปฏิบัติหน้าที่ด้านการให้บริการของตำรวจ การส่งเสริมประสิทธิภาพการปฏิบัติหน้าที่ด้านจริยธรรม จรรยาบรรณ

หลักพุทธธรรม ที่ส่งเสริมประสิทธิภาพการปฏิบัติหน้าที่ของข้าราชการตำรวจ ซึ่งแบ่งออกเป็น ๑) หลักพรหมวิหาร ๔ ใช้แก้ปัญหาการละเลยระบบคุณธรรม โดยข้าราชการตำรวจควรมีเมตตาต่อเพื่อนร่วมงาน สงสารคิดช่วยเหลือผู้อื่น ยินดีในความสำเร็จของบุคคลอื่น และวางใจ เป็นกลาง มีจิตเที่ยงธรรม ๒) หลักอิทธิบาท ๔ ใช้แก้ไขปัญหारेื่องขาดมาตรฐานในวิชาชีพ โดยข้าราชการตำรวจควรมีความพอใจในการปฏิบัติหน้าที่ มีความมุ่งมั่นทุ่มเท มีใจที่จดจ่อ รับผิดชอบในการทำงาน ๓) หลักสังคหวัตถุ ๔ ใช้แก้ปัญหาการบริการประชาชน โดยข้าราชการตำรวจควรมีการให้ เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ต่อเพื่อนร่วมงาน กล่าวคำสุภาพไพเราะ ประพฤติตนเป็นประโยชน์ทั้งสองฝ่าย และวางตนเสมอต้นเสมอปลาย ๔) หลักพอ ๕ ใช้แก้ไขปัญหายุติกรรมของข้าราชการตำรวจ โดยข้าราชการตำรวจ ต้องศรัทธาในความดี เชื่อว่าทำดีได้ดีทำชั่วได้ชั่ว มีวิริยะอุตสาหะและเพียรทำความดี มีสติควบคุมเมื่อมีอารมณ์ไม่ปรารถนามากระทบและสกัดกั้นกิเลส มีสมาธิในการปฏิบัติหน้าที่ ไม่ฟุ้งซ่านไขว่เขว มีความรอบรู้ในการปฏิบัติหน้าที่ ไม่หลงมกมาย เมื่อข้าราชการตำรวจนำหลักธรรมทั้ง ๔ หมวดมาบูรณาการใช้ในการส่งเสริมประสิทธิภาพการปฏิบัติหน้าที่ของข้าราชการตำรวจจะทำให้การส่งเสริมประสิทธิภาพการปฏิบัติหน้าที่ของข้าราชการตำรวจนั้น มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

## ข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาเรื่อง พุทธบูรณาการการส่งเสริมประสิทธิภาพการปฏิบัติหน้าที่ของข้าราชการตำรวจ สถานตำรวจนครบาลสายไหม ผู้วิจัยพบว่ายังมีประเด็นที่เป็นสาระสำคัญที่น่าสนใจศึกษาค้นคว้า ดังนี้

๑. การส่งเสริมประสิทธิภาพการปฏิบัติหน้าที่ของข้าราชการตำรวจด้วยหลักไตรสิกขา
๒. การส่งเสริมประสิทธิภาพการปฏิบัติหน้าที่ของข้าราชการตำรวจด้วยหลักธรรมาภิบาล
๓. การส่งเสริมประสิทธิภาพการปฏิบัติหน้าที่ของข้าราชการตำรวจด้วยหลักทศพิธราชธรรม

## บรรณานุกรม

- กองบัญชาการศึกษา สำนักงานตำรวจแห่งชาติ. **คู่มือเสริมสร้างการปฏิบัติตามประมวลจริยธรรมและจรรยาบรรณของตำรวจ**. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ตำรวจ, ๒๕๕๕.
- งานป้องกันปราบปรามสถานีตำรวจนครบาลสายไหม. **โครงการที่ ตร. กำหนด**. คู่มือการปฏิบัติหน้าที่งานป้องกันปราบปรามสถานีตำรวจนครบาลสายไหม, ๒๕๕๘.
- จุมพล หนิมพานิช. **การบริหารจัดการภาครัฐใหม่: หลักการ แนวคิด และกรณีตัวอย่างของไทย**. พิมพ์ครั้งที่ ๒. กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, ๒๕๕๐.
- ณัฐพัชร โฆษิตเลิศ. “การสร้างจิตสำนึก : งานบริการประชาชน”. **พุทธจักร โลกร่มเย็นดับเชื้อ** ได้ด้วยศาสนา. ปีที่ ๗๐ ฉบับที่ ๑ มกราคม ๒๕๕๙.
- ดิน ปรัชญาพฤทธิ์ และไกรยุทธ ธีรตยาคินันท์. **ประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของข้าราชการพลเรือน**. กรุงเทพมหานคร: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๓๗.
- บุญเลิศ จีรภัทร์. ผศ.ดร. “การบูรณาการหลักไตรสิกขาและอิทธิบาท ๔ ในการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาคุณสมบัติที่พึงประสงค์ของนิสิตคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย”.
- วารสารบัณฑิตปริทรรศน์**. ปีที่ ๑๒ ฉบับที่ ๓ กันยายน - ธันวาคม ๒๕๕๙.
- พระธรรมกิตติวงศ์ (ทองดี สุรเตโช). **พจนานุกรมเพื่อการศึกษาพุทธศาสน์ ศัพท์วิเคราะห์**. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์เลี้ยงเชิง, ๒๕๕๐.
- พระพรหมคุณาภรณ์ (ป. อ. ปยุตโต). **พจนานุกรมพุทธศาสน์ ฉบับประมวลศัพท์**. พิมพ์ครั้งที่ ๑๑. กรุงเทพมหานคร: บริษัทเอส อาร์ พรินติ้ง แมส โปรดักส์จำกัด, ๒๕๕๑.
- พุทธทาสภิกขุ. **ศึกษาธรรมอย่างถูกวิธี**. พิมพ์ครั้งที่ ๘. กรุงเทพมหานคร: มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๓๘.
- มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย. **พระไตรปิฎกภาษาไทย ฉบับมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย**. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๓๙.
- สำนักงานตำรวจแห่งชาติ. **ยุทธศาสตร์สำนักงานตำรวจแห่งชาติ**. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ตำรวจ, ๒๕๕๗.
- ไสว มาลาทอง. **คู่มือศึกษาจริยธรรม สำหรับนักเรียน นิสิต นักศึกษา นักบริหาร นักปกครองและประชาชนทั่วไป**. กรุงเทพมหานคร: การศาสนา, ๒๕๔๒.